

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

nota

Nader rapport Uitvoeringswet Verordening Brussel IIbis:
nader rapport en indiening TK

Datum
17 juni 2021

Ons kenmerk
3391749

Dossiernummer
2826536

1. Aanleiding

- Op 25 juni 2019 is de herziene Verordening Brussel II-bis tot stand gekomen. Deze verordening wordt op 1 augustus 2022 van toepassing.
- Voor die tijd moeten de Uitvoeringswet internationale kinderscherming en enkele andere wetten worden aangepast.
- De Raad van State heeft over het conceptwetsvoorstel een 'blanco' advies uitgebracht (dictum A).
- Enkele wetstechnische en redactionele wijzigingen zijn nog in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting doorgevoerd en het nader rapport is opgesteld.
- Daarmee is het wetsvoorstel met de toelichting gereed voor indiening bij de TK, na instemming door de MR vanwege de demissionaire status van het kabinet.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met het nader rapport en de indiening van het wetsvoorstel bij de TK en met de aanbieding van deze stukken met het MR-Aanbiedingsformulier aan de MR.

3. Kernpunten

De verordening bevat regels voor de internationale bevoegdheid van de rechter en voor de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen uit andere lidstaten in zaken over echtscheiding ('huwelijkszaken') en over omgang en gezag van ouders over hun kinderen ('ouderlijke verantwoordelijkheid'). Daarnaast bevat de verordening bepalingen over internationale kinderontvoering en de samenwerking tussen de centrale autoriteiten van de verschillende lidstaten. De herziening van de verordening is vooral bedoeld om de praktische toepassing van de bestaande Verordening Brussel II-bis voor burgers in de EU te verbeteren.

De verordening wordt op 1 augustus 2022 rechtstreeks van toepassing in Nederland en de andere lidstaten. Een aantal aanpassingen in de herziene verordening noodzaakt tot aanpassing van de huidige uitvoeringswet. Daarin voorziet het wetsvoorstel.

4. Toelichting

Politieke context

Het wetsvoorstel betreft uitvoering van een gewijzigde Europese verordening. De TK en EK hebben in juni 2019 ingestemd met het onderhandelingsresultaat van de herschikte verordening.

Financiële overwegingen

Het wetsvoorstel heeft geen substantiële gevolgen voor de rijksbegroting. De Raad voor de rechtspraak heeft in de consultatie laten weten dat het wetsvoorstel naar verwachting geen substantiële gevolgen heeft voor de werklast. Het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming om een extra bijdrage voor structurele vertaalkosten is afgewezen, omdat de huidige praktijk t.a.v. de uitvoering van internationale kinderbeschermingsmaatregelen onder de beschikbare verordening niet noemenswaardig wijzigt.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
17 juni 2021

Ons kenmerk
3391749

Juridische overwegingen

Voor de uitvoeringswet is de belangrijkste wijziging in de herziene verordening de volledige afschaffing van het verzoek om verlof tot tenuitvoerlegging (het 'exequatur'). De exequaturprocedure leidt in de praktijk tot een 'stempelvonnis' waarbij de rechter de inhoud van de gegeven beslissing niet mag toetsen. De afschaffing van de exequatur brengt mee dat beslissingen over ouderlijke verantwoordelijkheid, bijv. een wijziging van de hoofdverblijfplaats van een kind, zonder nadere procedure rechtstreeks in een andere lidstaat kunnen worden tenuitvoergelegd (voor beslissingen in omgangszaken en gezagsbeslissingen na internationale kinderontvoering geldt dit al). De tenuitvoerlegging van beslissingen uit een andere lidstaat vindt plaats volgens het nationale tenuitvoerleggingsrecht.

De herziene verordening vereist hierbij de aanwijzing van 'de voor tenuitvoerlegging bevoegde autoriteit'. Voor Nederland worden hiervoor aangewezen:

- (i) de politie en het Openbaar Ministerie vanwege hun wettelijke rol bij de afgifte van een kind na een rechterlijke uitspraak en
- (ii) de rechter die in Nederland bevoegd is om (dwang)maatregelen op te leggen om de nakoming van een uitspraak af te dwingen.

Bij het opstellen van het wetsvoorstel is nog onderzocht of de herziene verordening ook tot wijzigingen leidt bij de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake ouderlijke verantwoordelijkheid waarbij een kinderbeschermingsinstantie is betrokken, zoals een Nederlandse Gecertificeerde Instelling bij bijv. een ondertoezichtstelling. Omdat in de praktijk voor dit soort beslissingen niet om een exequatur wordt verzocht, lijkt dat niet het geval. Deze beslissingen lenen zich vanwege de territoriale bevoegdheid van kinderbeschermingsinstanties niet voor rechtstreekse tenuitvoerlegging in een andere lidstaat. In de praktijk doen buitenlandse centrale autoriteiten een melding aan de Centrale Autoriteit in Nederland. De Nederlandse CA zet deze uit bij de Raad voor de Kinderbescherming die dan kan onderzoeken of het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel na de verplaatsing van het kind naar Nederland nog nodig is. De rechter kan vervolgens beslissen om een kinderbeschermingsmaatregel uit te spreken. De verwachting is dat deze praktijk onder de herziene verordening wordt voortgezet.

Ontwikkelingen hiervoor

Onderhandelingen

Van 2016 tot eind 2018 is onderhandeld over de verbetering van de praktische toepassing van de verordening. Bij de afronding van de onderhandelingen over de tekst van de verordening in de Raad heeft u de beide Kamers geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen, de contouren van de herziening van de verordening, inclusief belangrijke aanpassingen in de herziene verordening en het vervolgsproject (Kamerstukken II, 2018/19, 30 072, nr. 38).

Op 14 maart 2019 heeft het Europees Parlement een tweede opinie uitgebracht over de herziening, waarbij het instemming betuigde met de tekst zoals de lidstaten die in de JBZ-Raad eind 2018 hadden vastgesteld. Op 3 april 2019 is op ambassadeursniveau (in Coreper) overeenstemming bereikt over de teksten van de formulieren en overwegingen bij de herziene verordening.

De finale vaststelling van de verordening in de Raad vond in juni 2019 plaats. Omdat dit een unanimitetsdossier betreft, was hiervoor instemming van beide Kamers met de uiteindelijke tekst van de verordening nodig. Daartoe is de tekst voorgelegd aan beide Kamers met het verzoek expliciet in te stemmen met de herziening van de verordening (Kamertukken II, 2018/19, 32 317, nr. 559). Beide Kamers hebben ingestemd met de ontwerpverordening van de verordening.

Consultatie

Bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel zijn de rechtspraak en andere beroepsorganisaties betrokken. Een voorontwerp is verder voorgelegd aan de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht en de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht. Eind november 2020 was een voorontwerp van het wetsvoorstel gereed voor (internet)consultatie. Op basis van de hiervoor weergegeven juridische en financiële overwegingen heeft u ingestemd met internetconsultatie en adviesaanvragen aan de betrokken beroepsorganisaties.

Op de adviesaanvraag en internetconsultatie zijn reacties ontvangen van de Koninklijke Beroepsvereniging van Gerechtsdeurwaarders, het Openbaar Ministerie, de politie, de raad voor rechtsbijstand en de Raad voor de rechtspraak. Daarnaast heeft de Staatscommissie voor internationaal privaatrecht advies uitgebracht en is het consultatievoorstel besproken met de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht. De adviezen waren hoofdzakelijk beperkt tot de opmerking dat het een rechtstreekse uitvoering van een Europese verordening betreft die geen financiële gevolgen voor de desbetreffende organisatie lijkt te hebben.

Het advies van de Staatscommissie voor internationaal privaatrecht heeft geleid tot een iets andere opzet van de voorgestelde wijzigingen in de Uitvoeringswet internationale kindbescherming, zonder dat dit tot inhoudelijke wijzigingen heeft geleid. De bespreking met de Adviescommissie voor burgerlijk procesrecht heeft geleid tot wetstechnische verbeteringen en enkele verduidelijkingen in de toelichting. De opmerkingen van de Rvdr zijn verwerkt, behalve de suggestie om het certificaat dat nodig is voor erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing in een andere lidstaat, door de griffier te laten uitreiken i.p.v. de rechter. De herziene verordening laat daar geen ruimte voor.

Voorleggen aan MR t.b.v. adviesaanvraag Raad van State

Na de consultatie heeft u ingestemd met toezending van het aangepaste conceptwetsvoorstel aan de MR t.b.v. de adviesaanvraag aan de RvS. U bent toen geïnformeerd over de hiervoor weergegeven consultatiereacties en de verwerking daarvan in het wetsvoorstel en de toelichting. De MR heeft op 1 april 2021 ingestemd met de adviesaanvraag.

Bijlagen

- Het wetsvoorstel met de memorie van toelichting;
- Het nader rapport;
- Het MR-Aanbiedingsformulier.